

drege med drugim reševati, s tematskimi številkami, kar se je izkazalo za dvakrat uspešno: uspešno s finančne plati, hkrati pa tudi z vidika povečanega zanimanja bralcev, saj so vse tematske številke naletele na živ odmev (dve med njimi — številka z razpravami iz zgodovine Ljubljane in številka z razpravami iz zgodovine Ribnice na Dolenjskem — sta razprodani, številka z razpravami iz zgodovine Blede pohaja). Tematski pristop in oblikovanje krajevno zaokroženih številk sta vzpodbudila nastajanje dvojnih zvezkov. Kronike, pri čemer sam obseg letnika kot celote ni bil zmanjšan, temveč praviloma celo nekoliko povečan. Krajevne številke, ki smo jih predstavili na posebnih predstavitvah, so nam povečale število naročnikov in razširile možnost prodaje po knjigarnah. Upamo, da bomo s tematskimi in krajevnimi številkami lahko nadaljevali tudi v prihodnje, čeprav tovrstni načrti niso odvisni le od uredništva, marveč zlasti od mestnih in občinskih ustanov, ki pri izdaji takih številk finančno sodelujejo. Nedvomno pa zahtevajo takšne številke tudi večji angažma uredništva, saj vzpodbujajo k načrtnjeji in bolj usmerjeni uredniški politiki.

Kronika ima danes okoli 640 naročnikov, 60 izvodov prodamo študentom, 30 izvodov jih zamenjujemo z različnimi ustanovami doma in v tujini. Posamezne številke praviloma tiskamo v nakladi 1000 izvodov, tematske številke tudi več (od 1300 do 1500). V preteklih 2–3 letih je uspela Kronika v isti sapi izdati še 2 dodatni publikaciji: obsežen zbornik »Zgodovina Ljubljane« z gradivom posvetovanja, ki je bilo v Ljubljani novembra 1983, in zbornik s posvetovanja o razmerju med zgodovino in etnologijo, ki smo ga izdali skupaj s Slovenskim etnološkim društvom — z njim smo hoteli pokazati željo po nadaljevanju prezgodaj usahle zbirke Knjižnica. Kronike. V zadnjem času smo ne nazadnje uspeli zmanjšati zaloge s prodajo posameznih številk in kompletov. Zasluga za slednje gre predvsem tovarišici Majdi Čuden, za kar se ji lepo zahvaljujem.

Uredništvo je vse od leta 1979, ko sem kot glavni in odgovorni urednik zamenjal Olgo Janša-Zorn, delovalo v skoraj nespremenjeni sestavi: France Dobrovoljc, Marjan Drnovšek, dr. Tone Ferenc, dr. Ferdo Gestrin, mag. Stane Granda, Janez Kopač, Božo Otorepec, dr. Sergij Vilfan, dr. Peter Vodopivec, dr. Jože Žontar. Nekaj časa je bil član uredništva tudi dr. Janez Bogataj, pred letom dni je dr. Žontarja v uredništvu zamenjal Janez Kopač. Kroniko sta tehnično urejala najprej Vasko Simoniti, zadnje leto Marko Štuhec. Ker so upravni, uredniški in finančni posli močno narasli, smo že zadnje leto mesto glavnega in odgovornega urednika razdelili na dve osebi: odgovorno uredništvo je prevzel Marjan Drnovšek. Uredništvo se je praviloma sestajalo za vsako številko posebej in je po mnenju podpisanega zelo uspešno sodelovalo.

Kronika si je uspela v več kot 30 letih povojnega izhajanja pridobiti stalen krog bralcev, hkrati pa je kot edina jugoslovanska zgodovinarska revija za krajevno in mestno zgodovino vzbudila pozornost tudi v širšem jugoslovanskem prostoru. Finančne težave, s katerimi se danes srečuje večina strokovnih revij, naj bodo zato vzpodbuda za nov uredniški, pa tudi društveni napor, ki bo omogočil da ohranimo — podobno kot Zgodovinski časopis in Časopis za zgodovino in narodopisje — pri življenju tudi Kroniko in njene publikacije. Upravno-financi in poslovodni zapletli in nesporazumi, do katerih je občasno prihajalo v društveni upravi in ki so ustvarili občutek, da obstaja v presojanju pomena in vloge obeh revij — Zgodovinskega časopisa in Kronike — vrednostno hierarhiranje, Kroniki niso bili v posebno oporo in korist. V današnjih razmerah se mora Zveza zgodovinskih društev kot celota z društveno upravo vred zavzemati za obstoj obeh revij, če noče ene izmed obeh izgubiti. Ne le zato, ker sem Kroniko urejal 6 let, temveč predvsem zato, ker menim, da ima krajevna zgodovina v sodobnih zgodovinarskih raziskovanjih vse večji pomen, sodim, da bi bila škoda, če bi Kroniko zadela takšna usoda.

Podpisani z letnikom 33 — 1985 zaključujem delo glavnega, vse do nedavnega tudi odgovornega urednika časopisa. V imenu uredništva predlagam, da občni zbor imenuje za novega glavnega urednika Marjana Drnovška, za odgovornega urednika mag. Staneta Grando. Uredništvo naj bi vnaprej delovalo v istem sestavu kot doslej, s tem, da lahko po potrebi vključi v svoje delo še kakšnega člana.

Peter Vodopivec

Poročilo Belokranjskega muzejskega društva v Metliki

Na 21. občnem zboru Belokranjskega muzejskega društva (BMD), ki je bil 17. 1. 1980, je stari upravni odbor, ki mu je 30 let predsedoval prof. Jože Dular, dobil razrešnico. Hkrati se je konstituiral nov upravni odbor, ki mu je predsedoval profesor Zvonko Rus. Ker pa je bil novi predsednik skoraj leto dni bolan, je društvo še naprej vodil prejšnji predsednik. V letu 1980 je društvo spet oživilo založniško dejavnost. V maju mesecu je izdalo knjižico Brata Navratila, v juliju pa brošuro Metliška mest-

na godba (ob 130-letnici), oboje izpod peresa Jožeta Dularja. Knjižico je opremila likovna pedagoginja Mladena Brancelj, natisnila pa Papirkonfekcija iz Krškega. Julija 1981 je društvo v okviru proslav ob 30-letnici Belokranjskega muzeja odkrilo na Tancikovi hiši v Metliki spominsko ploščo prvi Narodni čitalnici na Dolenjskem (ustanovljeni 1865 v Metliki), hkrati pa pripravilo čitalniški večer z uprizoritvijo Vilharjeve igre Poštena deklica. To leto je društvo odkupilo od udeležencev prve slikarske kolonije v Metliki dve umetniški sliki in ju podarilo Belokranjskemu muzeju.

Na občnem zboru 19. 2. 1982 je bil za novega društvenega predsednika izvoljen predmetni učitelj Anton Bezenšek. Ker je društvo hotelo razširiti in popestriti svojo dejavnost, je bila na tem občnem zboru ustanovljena podružnica BMD v Črnomlju. V oktobru 1982 so njeni člani v sodelovanju z Zdravniškim društvom iz Ljubljane odkrili v Vinici na zdravstveni postaji spominsko ploščo zdravniku in epidemiologu Janezu Mihaelu Žagarju (1732—1813). Za to priložnost je dr. Drago Mušič napisal drobno brošuro o Žagarju.

Člani črnomaljske podružnice so v naslednjem 1983. letu sodelovali pri postavitvi lokomotive — spomenika NOB na črnomaljski železniški postaji. Društveni član ing. Vladko Vardjan pa je za to priložnost napisal brošuro, ki jo je izdalo muzejsko društvo.

V letu 1984 je BMD ob finančni pomoči Turističnega društva Metlika izdalo tri barvne razglednice Metlike. Motive je posnel Andrej Dular.

Na 23. občnem zboru, ki je bil 29. 3. 1985, so člani izbrali nov upravni odbor, za predsednika društva pa izvolili etnologa Andreja Dularja. Ker so bila društvena finančna sredstva zelo pičla (denar je dotekal le s prodajo razglednic, značk, brošur in članarine), je novi upravni odbor društva preložil nekatere zahtevne naloge na kasnejši čas. Z vztrajnim zbiranjem denarja po belokranjskih delovnih organizacijah je upravnemu odboru uspelo zbrati toliko denarja, da je društvo v septembru 1985 odkrilo v Dragovanji vasi pri Črnomlju spominsko ploščo akademskemu slikarju in častnemu članu BMD Mihaelu Kambiču. Načrt za ploščo je izdelala Mladena Brancelj. Hkrati je društvo izdalo tudi knjižico o slikarjevem življenju in delu. Knjižico je napisala umetnostna zgodovinarica Andreja Brancelj, likovno jo je opremila Mladena Brancelj, natisnila pa Tiskarna Novo mesto v 500 izvodih. To leto je BMD skupaj s Turističnim društvom Metlika in osnovno šolo Suhor izdalo razglednico vasi Suhor.

Proti koncu leta 1985 se je v društveno blagajno nateklo še toliko sredstev, da je bilo mogoče obnoviti spominsko ploščo režiserju Osipu Šestu na stari metliški osnovni šoli.

V letu 1986 je društvo opravilo nekaj manjših akcij: obnovilo je spominsko ploščo bratoma Antonu in Ivanu Navratilovu v Metliki, rešilo propada dragocen nagrobni kamen na pokopališču pri Treh farah pri Metliki ter s pomočjo krajevne skupnosti Griblje rešilo propada nagrobnik prvega gribeljskega učitelja Petra Kambiča. Razen tega je dalo društvo izdelati obcestne opozorilne table za mitrej nad vasjo Rožanec, v oktobru 1986 pa je založilo in izdalo tretji dopolnjen ponatis knjižice Jožeta Dularja Metlika skozi stoletja. Knjižico je natisnila Tiskarna Novo mesto v 1200 izvodih.

Andrej Dular

Poročilo Zgodovinskega društva v Celju

Zgodovinsko društvo v Celju se v svojem delu povezuje s Klubom kulturnih delavcev Ivan Cankar Celje, Slavističnim društvom Celje in SZDL Celje. Imeli smo predavanja: Dušan Nečak: O modernem povojnem slovenskem zgodovinopisju, Kajetan Gantar: Nekaj novejših odkritij antične poezije, Marko Teršeglav: Delo na slovenski ljudski pesmi v sedanjem času, Bojan Štih: Sodobni trenutek Slovenije, Zdenko Orožim: Popotovanje po Grčiji, Jože Vurcer: Svobodno Kozjansko 1944.

Načrtno se pšpešuje sodelovanje članov društva v Celjskem zborniku. V zbornikih za leto 1985 in 1986 so objavili svoje prispevke člani društva A. Rihert, R. Fugger-Germadnik, Janez Cvirn, Milko Mikola, I. Zajc-Cizelj, V. Hazler. ZD je 1985 predlagalo kulturni skupnosti občine Laško obnovo spominske plošče zgodovinarja Ignaca Orožna. Društvo je novo ploščo že tudi plačalo, je pa zaradi zastoja pri sanaciji hiše v Laškem še vedno v Muzeju revolucije. V Trubarjevem letu je društvo organiziralo strokovno ekskurzijo v Raščico oktobra 1986. Člani društva aktivno sodelujejo v komisijah za ohranjanje tradicij revolucionarnega delavskega gibanja in pri zbiranju zgodovinskega materiala, predvsem po osnovnih šolah in v krajevnih skupnostih.

Jože Vurcer

Poročilo Zgodovinskega društva za Dolenjsko in Posavje

Zgodovinsko društvo ima 60 članov. To so predvsem učitelji zgodovine na osnovnih in srednjih šolah v naši regiji. V preteklem letu je naše delo slonelo predvsem